

POKROK ZÁPADA.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT OMAHA, NEBRASKA, AS SECOND CLASS MATTER.

ROČNÍK XXII.—ČÍSLO 3.

OMAHA, NEBRASKA, VE STŘEDU 3. KVĚTNA 1893.

Platí se v Pokroku Západu \$2.50 za rok.
Nápl. za Pokrok v Kolumbiu Amer. \$3.00 za ...

Premont Normal School

obchodní škola a učil. těsnopisu.

Účelí rokovech přednášek věnují se pozornost ku nejnižšímu. Ve všech oborech samostatně učí jako odborníci. Každá třída normalní školy se skládá ze 12 žáků.

—Náklady—

přihlášeti se mohou kdykoliv a vyhoviti si mohou ubyt. v škole zaříditelství se chci.

Soukromé vyučování zdarma.

Za stravu, byt i školné počítá se \$31.50 za 10 týdnů.

O katalog a další požadavcích listě se podá zdarma.

W. H. Clemmons, pres.,
128—066 Premont, Nebraska.

Premie předplatitelům.

Premijní doba již již u konce, máme však ještě několik měsíců vstřícnosti: Humornostičkou Villankova, Nová Vlasť a Slovanského a pokud záměna staří, budeme je poskytovat všem, kteří do konce tohoto roku se předplatí.

Šicí stroje.

Byli jsme lákáni od mnohých, zejména od obhájců městských, abychom pro ně šicí stroje zaožovali až k tomu, že tou dobou je více vřelosti, tedy i více peněz. Abychom takovým žádostem přiblížili věřící, uzavřeli jsme, dávají letos šicí stroje předplatitelům za cenu celého léta.

Šicí stroje, které nabízíme našim předplatitelům za cenu menší než původní ceny obyčejné, jsou v každém ohledu vřelými. Nejsou to stroje laciné a snad proto chatrné zhotovené, nýbrž jsou to stroje dobré a laciné a tovaru zaručuje nám je tím způsobem, že každý z nich vezme napětí po 30 dnech, když by neuspokojil. Máte někdo ještě lepší záruku požadovat?

Máme stroje dvoji soustavy a šice jeden, který hotoven jest pro nás pod jménem

Pokrok Západu.

Za tento stroj ručím, v každém ohledu a každý, kdo do 30ti dnů po ukončení tohoto stroje, shledal by jej neuspokojivým v jakémkoliv ohledu, může též vrátiti a obdržeti peníze nazpět. Poskytujeme tyto stroje našim předplatitelům za následující ceny, v nichž též již celoroční předplatná a časopis je zahrnuto:

Pokrok Západu stroj č. 3. s dvěma šuplíky po jedné straně a jedním uprostřed \$22.00
Pokrok Západu stroj č. 4. s dvěma šuplíky po každé straně a jedním uprostřed \$23.00
Pokrok Západu stroj č. 5. s třemi šuplíky po každé straně a jedním uprostřed \$24.00

Každému stroji přilázaný jsou všechny příslušenství a opatření ku konání nejúčinnějších prací, tak zvané Johnstonovy. Kdo by ale chtěl míti nejdokonalejší ocelové přístroje, obdržel je za doplatek 75 centů.

Každému stroji přilázaný je anglický i český návod k zacházení se strojem.

Vedle stroje "Pokroku Západu" nabízíme též stroj levnější a šice:

Vysokoramenou zdokonalenou Singerovu.

Tento stroj jest soustavy Singerovy, zapáčen innohými zdokonaleními a nabízíme jej za následující úměrně nízké ceny, v nichž zahrnuto je předplatná na časopis na jeden rok a šice:

Zdokonalená Singerovka č. 3. s 2 šuplíky po jedné straně a jedním uprostřed... \$16.00
Zdokonalená Singerovka č. 4. s 2 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$17.00
Zdokonalená Singerovka č. 5. s 3 šuplíky po každé straně a jedním uprostřed... \$18.00

K zdokonaleným Singerovkám nemůžeme posloužiti českým návodem k zacházení s nimi. Od mnohých našich předplatitelů, kteří si šicí stroj od nás za promluví vyvolili, obdrželi jsme dopisy, jimiž nám díky vzdávají a stroje ty vše odporoučí. Máme za zbytečné tyto věci uvěřit. Pokud tedy nevědomo oběd se stroji, neprodáváme je "na výdělek" a tudíž nezáleží nám na tom, mnoho-li jich obudeme. Výhoda tu je celou na straně našich předplatitelů, an jim obstaráváme dokonale stroje za ceny tovarů. — Kdo nedá té výhody použiti, také dobře, my tím nic nezískáme, ani netratíme.

The American Republic.

Tento pamětní spis měl by míti každý k pomínce na Kolumbijskou výstavu. Jest to jeden pamětní Kolumbova kniha, ale též úplný, dokonalejší a krásnější atlas Spojených Států.

Obsahuje stručně veškeré důležité události ve Spojených Státech, od objevu Ameriky až po nejnovější dobu, s mapami ku každému období, vyobrazení neuvěřitelných, snímek původního republikánského Tomáše Jeffersona, s podpisem všech 104 členů konventu Ústavu Spojených Států a zvláštní nášho zřízení. Podobizny všech prezidentů a liby jejich úřadování. Jména všech politických stran, jež kdy byly, počet hlasů, jež se kdy při volbách odevzdaly a jména všech kandidátů prezidentů, s kterým hlasem, jež obdrželi. Mapu Spojených Států i mapy všech jednotlivých států v důsledném a věrném ahlédném provedení, s popisem ku každé mapě. Skvělá vyobrazení hlavních budov výstavy Kolumbijské, s ky, s vřelostí. Pohled na výstavu. — Tento pamětní spis a zároveň atlas o 100 stránkách stranách v ahlédném a trvanlivém vazbě, plátněm hřbetem, prodává se za \$1.75. Každý předplatitel obdržel jej za doplatek pouze \$1.50. Tyto spisy se seznamem všech pošt ve Spojených Státech a počtem obyvatel i v těch jednotlivých místech, die eonsu z roku 1890. Jež seznam zaujímá 106 stran a tudíž celý je s 206 stránkami, v důkladně plátně vazbě, odává se za \$2.50. Naši předplatitelé obdržel jej za doplatek \$1.50.

Kolumbijská výstava zahájena.

President Cleveland jedním stisknutím knoflíku spustil veškeré stroje.

První květen byl pro město zbrať, město Chicago dnem slavnostním a veliký dojem zahájení světové výstavy, ani Jupiter Pluvius, jenž stále černými mraky svými na obzoru vyhrožovali se zdál, nemohl jej setřítí. Lid shromáždil se v nesčetných davech a od samého rána putoval do Jackson parku. Ohromný počet povozů a různých příležitostí byl na všech ulicích a cestách vedoucích k výstavě. Veliký nával lidu byl též na Michigan ave. u Auditoria, kde potomek Kolumbův vévoda z Verague byl ubytován, s členy rodiny své a výborem výstavním a různými hodnostáři vládními, státními a městskými. Na Michigan avenue u Lexington hotelu, kde ubytován byl president Cleveland a jeho kabinet, panoval rovněž již od rána cílý život. Odtud také se mělo na výstavě vyjítí. Vévoda a jeho průvod, oblečení v skvělé, šlechtické kroje španělské, vsedl posléze do kočáru a jel k hotelu Lexington. Mezi tím veškeré populární káry, lodě u Van Buren ul. a vlaky do Jackson parku určené byly obecenstvem přímo nabity. Na zvýšené dráze nebylo jináče. Po 9. hodině, president Cleveland a jeho průvod objevili se u hlavního vchodu hotelu, když byl s vévodou Verague pospíchal. Za hodinu na to sestavil se slavnostní průvod jak následuje: Policie ze South parku na koních, oddíl pěší policie, oddíl spolkové jízdy B, K, a číslo sedm. Pak následovaly chicagští husaři a setnina illinoisské národní gardy. Pět kočárů s komisáři výstavními a průvodem. Šestý kočár, generální ředitel Davis a ředitelové jednotlivých odborů práce. Sedmý kočár: President Spojených Států, president světové výstavní komise, president výstavní. Osmý kočár: Místopresident Spojených Států, bývalý předseda výstavní Gage a bývalý předseda Baker. Devátý kočár: Tajemník státní a průvod. Desátý: Tajemník pokladniční a průvod. Jedenáctý: Tajemník vnitra a průvod. Třináctý: Tajemník zemědělství a průvod. Čtrnáctý: Vévoda z Verague, paní Palmerová. Šestnáctý: Marquis de Barboles a průvod. Sedmnáctý: Christobal Aguilera a jiní členové družiny vévodovy. V druhých povozech byli admirál Gherardi a pobočníci, hodnostáři vojenští, guvernér státu Illinois, mayor města Chicago atd. Průvod ubíral se po Michigan avenue až na Midway Plaisance na Grand Plaza, kdež ohromné davy lidu se byly shromáždily. Na plošině k cíli tomu zřfzené seděli již vynikající úředníci a zástupci cizích mocí. Setva objevil se president Cleveland, zahrála hudba kolumbijský pochod a reverend dr. Milburn, kaplan spolkového senátu, odřkal modlitbu. Slečna Jessie Couthouiova recitovala báseň "Proroctví" a po vlastních obřadech zahajovacích promluvil generální ředitel, jenž pravil mimo jiné: "Zasvěcení těchto míst a budov k účelu mezinárodní výstavy, odbyvalo se dne 21. října minulého roku, kdy byly přijaty k těm cílům, k jakým určeny jsou schválením kongresu Spojených Států. Není na čase, aniž města tu, abych Vám poskytl úplného přehledu práce, jež zde byla vykonána, tolik však mohu říci ku eti

mých spolupracovníků a úředníků a vědění, že činili, se mohli, aby dílo korunováno bylo výsledkem. Výstava není výsledkem práce jednotlivce, není výsledkem námahy jednotlivce, ale jest nejvelkolepější dílo všech duchů a všech jen možných výsledků a snah lidu, jenž ku vytvoření díla tohoto byl připraven." Řečnick v podrobnostech uvádí pak, jak myšlenka světové výstavy vznikla, jak se o ní pracovalo a chvála si součinnost všech odborů práce, jež snázily se vytvořiti něco skutečně velikého. Těži zmiňuje se dále o finančním plánu, o nadšení lidu pro podnik započatý, až do této doby jeho uskutečnění. "Jednotlivé odbory práce, umělců, architektů, strojevedoucích a stavitelů i dělníků proměnily místa tato, která před jedenadvaceti měsíci byla neupravená, neobydlena v místa krásy a velkoleposti. Svědomitě konali povinnosti své a tyto rozkošné avenue, tyto venetianské průplavy, rozkošné a romantické krajinky, vodometry a díla sochařská, kolonády a velkolepé ty paláce, jež stojí tu, jako pomníky genia a jich umění, zbudovali společně umělci a dělníci, všichni občané veliké této republiky." Ředitel zmiňuje se o vyslání komisářů do všech zemí, pozvání všech vlád k oběsní výstavy a těži se, že na 700 akrech půdy zbudováno jest dnes 100 budov, od nejmenšího státního pavillonu, až do největšího paláce průmyslového, v němž nahromaděny jsou spousty výplodů ducha lidského a umění. V jednotlivých palácích podán jest obraz vývinu země této, průmyslu, pokroku, obchodu a vynálezu 60,000 vystavovatelů ze všech končin této země i zemí cizích. Řečnick poukázal na povolených kongresem podporu výstavě, vzdal dík za mravní podporu všech cizích národů a s velikým zadostučiněním poukázal na obětavost lidu chicagského, jenž sehnal jedenačt milionů dolarů na výstavu a zapůjčil později ještě \$5,000,000, kdežto jednotlivé státy poskytl celkem \$6,000,000. Ředitel složil poklonu též ženám americkým, jež spolu s muži pracovaly o uskutečnění krásného díla, jež jako zářivý bod na obzoru civilizace se jeví, tou koje se nadějí, že výstava přinese značného prospěchu zemi této i lidu této. "Soustředěný tu obraz moderního pokroku," pokračoval řečnick, "jenž oku se tu naskytuje ku povzbuzení umění, vědy, průmyslu, obchodu vyžádal si celkem i s výlohami vystavovatelů \$100,000,000. Veškerý naše snahy a myšlenky podniku jsme věnovali, oddané služby své, energii a nyní u středu této veliké republiky, v zemi objevené Kolumbem, jehož vynikající potomci jsou přítomni, jako vážení hosté národa našeho, zbývá vám, pane presidente, pakli dle náhledu vašeho výstava tu provedena jest v souhlasu s úctou, jaké povinné jest svět veliké naší vlasti, aby jste otevřel jí veřejnosti i dotknete-li se magického toho knoflíku, obrovské stroje výstavní neprodleně započnou v práci své a činnost výstavní započne."

President Cleveland postoupil ku předu a uvítán byl hlučně shromážděnými i často potleskem řeč jeho přerušována. Pravil:

"Stojím zde abych spojil své blahopřání s oním mých spoluobčanů za této příležitosti. Obklopen ja ohromnými výsledky americké podnikavosti a činnosti a vzhledem ku překrásným důkazům americké zrčnosti a inteligence, nepotřebujem chovati obavu, že tato blahopřání budou přeplatnými. Stojíme dnes u

přítomnosti nejstarších národů a ukazujem k velikým tím výstvám, jež jsme vystavili, aniž bychom řádali, aby se bral ohled na naše mláď. Nadšení, a jakým pohlížeme na naše dílo, zvyšuje pouze vřelost našeho uvítání těch, kteří přišli z cizích zemí, aby s námi ukázali zářost a pokrok lidské snahy pro vyšší civilizaci. My, kteří věříme, že všeobecné vzdělání a povzbuzování nejlepších snah našeho občanstva vedou k uskutečnění hrdého poslání národa, v kteréž věříme, srdcečně vítáme příležitosti zde nám poskytnuté, uviděti výsledky snah delších než naše v poli zdokonalení člověka, kdežto na vzajem ukazujeme nevyrovnatelný pokrok a obdivuhodné výsledky našeho mladého národa a nyní již triumfy čilého, sebevědomého a neodvislého lidu. My postavili tyto krásné budovy, ale my postavili též krásnou soustavu lidovlády, jež již mocně rozněřry jsou viditelnými po celém světě. My zhotovili a zde shromáždili výsledky americké zrčnosti a vynalézavosti. Jest to vznešené poslání, jehož jsme se ujali my i naši hosté z jiných zemí, an tu účastníme se za hájení podniku zasvěcenému lidské osvětě a v podniku tomto zrcadlí se ve smyslu nejlépech nejším bratrství národů. Přidržme se pevně významu, který je podkladem tohoto obřadu a nezapomněme nadšení tohoto okamžiku. Tak jako stisknutím, stroje, jež této obsáhle výstavě dodají života, uvedeny jsou v pohyb, tak v tomto okamžiku nechť naše naděje a snahy vzbuzeny jsou v slů, která po všechny doby budoucí vlivu míti bude na blahobyt, vznešenost a svobodu lidstva."

Po skončení řeči zmačknul president zlatý knoflík, který pustil elektrický proud budovou a šumot nesčetných strojů ozval se rázem, uvítání jsa bouřlivým jásosem a světová výstava byla v skutečnosti zahájena.

Hned po skončení těchto obřadů zahájena výstava ženského oddělení. Zahajovací řeč měla pí. Potter Palmerová. Pravila mezi jiným, že společenské a průmyslové záhady vřede jsou nad všechny jiné a užívaje se o nich ve všech vrstvách. Žadné bezpráví není tak velké, jakým je bezpráví vůči ženám, kterým bylo odprááno sebevřivý. Jestli že zápas mužů o životě jest velkým jest zápas žen o výživu jsou jen tím těžší, an uzavřány jim jsou mnohé zdroje výživy. Náhled, že obor působení ženy jest pouze domácnost, že nemá závořiti s mužem na poli práce, využitkujeji zaměstnavatelé, zkracujíce ženu na mzdu. Že práce ženy tak houževnaté drží se vzor tomu různým chatrně placených zaměstnání, jest důkazem jejich vytrvalosti, To jsou právě hrdinky v životě, jejich výsledky práce výstavu zdobí. Výstava tato má vyvrátiti předsudky proti práci ženské, ona má docílit uznání a lepší odměny za přičinění žen. Kde nutnost toho vyžaduje, žena osvědčila, že je tak silnou jako bratr její. Mužové ovšem přispějí mnohem více ku rozvoji povšechnému svou práci, an si osobili působení v tom směru. Však již též mnohá žena osvědčila se rovně muži. Když rozesláno bylo pozvání do cizích zemí, aby ženy súčastnily se výstavy, komisáři odmítali; avšak když ženy přímo byly vyzvány, došlo vyzvání to u nich ohlasu a mnohé výsledky ženských prací z cizích zemí zdobí výstavu.

V mnohých zemích byly ženské samy překvapeny výsledky sbrání pro výstavu, an teprve tím poznaly v plném dosahu důležitost práce ženské.

Pí. Palmerová odpovídala Lady Aberdeen. Pravila, že ženy jiných zemí nikdy nezapomenou snah v zájmu žen za této příležitosti. Očekává veliký prospěch z výstavy pro celé ženské pohlaví, nejen z ukásek práce, nýbrž i z výměny náhledu a vespolečných styků žen ze všech dílů světa.

NOVÉ ZPRÁVY DOMACÍ.

KRONIKA UDÁLOSTÍ.

Přece něco!

Němčina z primárních tříd na veřejných školách v Chicagu byla vytknuta. Podotýkám výslovně, že nestalo se tak přičiněním Čechů ani Poláků, již své doby sice ve směru tom hodně hluku spůsobili, ale skutek, utek. Nesčíslně dokazováno již, že tak zvané vyučování němčiny v nižších školách je luxusem k vůli několika německým učitelům a na úkor neněmeckých národností v Chicagu. Po drahně let brojeno proti němčině a byli to především švédští zástupci v školní radě, již od dávna neochozeně na zbytečnost vyučování němčiny poukazovali. Vzduch ten byl však vždy poražen a Němci vyšli pokazdž z bojů se svými spojenci co vítězové. Ve schůzi školní rady hlasovalo sedm školních radů pro ponechání němčiny v nižších školách a jedenáct pro vyloučení téže z tříd primárních. Tím boj byl prozatím rozhodnut. Němci hlásají a jsou v tom podporováni vrchním ředitelem Lanem, že prý v německých okresech jest nevyhnutelně vyučování němčiny, jelikož německí rodiče by posílali děti do soukromých škol. Kdyby školní rada uznala důvod ten platným, budou míti Češi právo žádati, aby v okresích českých vyučováno bylo české řečí, aby Češi nebyli nuceni stavěti školy soukromé. Němci učiní ještě jeden pokus, aby němčinu v primárních třídách zachovali a kdyby se jim to mělo podařiti, nebylo by než spravedливо, kdyby Češi žádali totéž.

Ann Arbor draha v tisku.

Dne 28. dubna podána byla v Toledo, Ohio úřadům žádost za ustanovení správce podstaty a jmění známé Ann Arbor & North Michigan dráhy. U dráhy té nedávno byla stávka strojevedoucích, jak známo, jež k mnohým soudním vedla sporům. Žádost podána byla firmou Craig Ship Building Co. Soud ustanovil správcem podstaty W. R. Burtu ze Saginaw, Michigan, tehána to W. H. Ashleys, gen. managera dráhy. Craigova společnost podala žádost tu proto, aby zajistila si požadavek za stavbu lodí v obnosu \$288,000, na kteroužto částku dala dráha společnosti noty a nezaplátila. Burt se uvázal ve správu ihned.

Šest jich uhořelo.

V tenementním domě, na Jefferson ulici v Burlington, Iowa dne 30. dubna hořelo a plameny rozřřily se tak rychle po domě, že hasiči na požarovité se dostavivši stavení již hořící zachrániti nemohli. Když pak oheň posléze uhasila, vnikli do vnitř a tu k úžasu svému našli šest mrtvol, vsměro to mužů, již v domě tom u p. Judsona bydleli. Oheň vznikl o 4. hodině ranní a jak veškeré okolnosti tomu nasvědčují, bylo založeno.